

NBA
NBA-bestuur
Postbus 7984
1008 AD AMSTERDAM

Nieuwegein, 14 april 2014

Onderwerp : Open brief

Geacht NBA-bestuur,

Rapporten over de kwaliteit van de wettelijke controle en de discussies daarover binnen en buiten het vak, door professionals en andere belanghebbenden laten zien dat veranderingen in de sector noodzakelijk zijn. Als beroepsorganisatie voor accountants heeft u daarom gemeend een publiek debat te organiseren over de toekomst van de audit. Als grootste vereniging van accountantsorganisaties in het MKB, (632 externe accountants, 27% van totaal aantal wettelijke controles) neemt SRA graag actief deel aan dit debat. Met deze open brief neemt het SRA-bestuur alvast een voorschot op de komende discussie.

Wat is noodzakelijk in de accountantssector? Op de agenda van het debat op 28 mei a.s. staan onder meer de impact van de technologie, dilemma's rond transparantie en communicatie, visies op het besturings- en beheersingsmodel, de invulling van de professioneel-kritische rol van de accountant en de aantrekkingskracht van het beroep op komende generaties. Het SRA-bestuur geeft u ten aanzien van een aantal aspecten het volgende mee:

Waar het gaat om de discussie over de kwaliteit van de wettelijke controle, past ons beroep bescheidenheid. Voorop staat dat goede kwaliteit vanzelfsprekend moet zijn in de accountancymarkt. Voor het maatschappelijke verkeer, voor ondernemers, voor toezichthouders en voor accountantskantoren zelf. SRA zet zich in om die kwaliteit bij grotere én kleine kantoren ten behoeve van ondernemers op een goed en juist peil te houden. De wettelijke controlemarkt mag en moet niet alleen voorbehouden zijn aan grote, internationale accountantskantoren. Marktwerving is gebaat bij goede toegang van MKB-kantoren op de controlemarkt. In de markt moet het gaan om concurrentie op kwaliteit, niet op prijs. Oneigenlijke concurrentie moet worden tegengegaan. Meer transparantie over de kwaliteit is daarvoor een remedie, bijvoorbeeld in de vorm van een openbaar trackrecordsysteem. Ook de beroepsorganisatie zou zich voor bovenstaande genoemde punten (meer) moeten inzetten.

Accountantskantoren investeren veel tijd en geld in kwaliteit, juist omdat de eisen vanuit de beroepsgroep zelf, de toezichthouder en die van het maatschappelijke verkeer steeds aangepast en strenger worden. Kantoren doen dat vanuit het besef dat hun werkzaamheden van belang zijn voor het vertrouwen in het MKB. Op basis van de zekerheidsverschaffing bij verantwoordingen en uitingen van ondernemingen kunnen bijvoorbeeld banken, toeleveranciers en de Belastingdienst hun werk ook goed doen. Die rol van zekerheidsverschaffer willen zij ook in de toekomst blijven vervullen. Meer transparantie en communicatie over de toegevoegde waarde van deze functie van accountants naar ondernemers is van belang; evenals het herstel van vertrouwen van het maatschappelijke verkeer in accountantskantoren.

De maatschappelijke functie van de accountant- en fiscale adviseurs wordt in de toekomst alleen maar belangrijker. Niet alleen is de combinatie van controle- en advieswerkzaamheden daarbij van belang in het MKB. Ook kan de voortgaande inkleuring van het maatschappelijke verkeer leiden tot het geven van meer en gerichte zekerheid voor diverse stakeholders (banken, financiers, Belastingdienst). Daar waar banken willen besparen op monitoring- en kredietverleningskosten, kunnen accountantsorganisaties kwaliteit en ondersteuning vanuit de markt bieden. De Belastingdienst kan voor de besparing op hun controlekosten met Horizontaal toezicht steunen op kwaliteitssystemen. Zekerheid leidt tot kostenbesparing, beheersing van administratieve lasten en risicomangement in de verschillende ketens. De gelden die deze besparingen opleveren, moeten worden teruggeven aan het bedrijfsleven en aan de kantoren voor hun inspanningsverplichting. Om een nieuwe verwachtingskloof te voorkomen is afstemming van de uitvraag naar zekerheid met de verschillende stakeholders van groot belang. Ook hier ligt een grote entamerende rol voor de beroepsorganisatie.

We noemden het al eerder: Kwaliteit in de beroepsgroep is het grootste goed. Effectief toezicht op de kwaliteit, in een harmonieus krachtenveld en van maatschappelijk nut, vindt SRA dan ook meer dan noodzakelijk. De AFM moet proportioneel, efficiënt en tegen lage kosten toezicht houden. De kosten voor accountantskantoren om de kwaliteit op peil te houden, moeten beheersbaar blijven. De huidige trend van overregulering, steeds strenger toezicht door politieke druk, onduidelijke normen en enorme boetes maken echter –ook bij andere beroepsgroepen- dat systemen vastlopen, bureaucraties toeslaat, de praktijk voor de professional onwerkbaar wordt en dat de passie in het vak verdwijnt. Daarvoor moeten wij waken. SRA vindt dat communicatie over bevindingen in het beroep moet leiden tot herstel van vertrouwen, niet tot het voeden van wantrouwen. SRA vindt daarnaast dat de toezichthouder via de Accountantskamer moet meewerken aan het vormen van jurisprudentie om te komen tot een duidelijke normstelling in het beroep.

In dit kader willen we als SRA-bestuur –vanuit het oogpunt van communicatie en transparantie- nog nader inzoomen op de onlangs verschenen aanbeveling van de AFM over de noodzakelijk geachte verandering van besturings- en beheersingsmodel van accountantsorganisaties. Het SRA-bestuur vraagt zich in de eerste plaats af of een dergelijke publiekelijke uiting via de media passend is, dan wel past bij de rol zoals de wet die bedoeld heeft voor een uitvoeringsorganisatie. In de tweede plaats is SRA benieuwd naar welke (wetenschappelijke) onderbouwing ten grondslag ligt aan de bewering dat 'de huidige bestuursvorm en beheersingsmodel van accountantsorganisaties' negatieve impact hebben op de kwaliteit van de accountantscontrole. En bestaat ook niet het gevaar van incidentpolitiek?

Vervolgens vragen we ons af hoe de toezichthouder de drie voorstellen een beter bestuur op het MKB-segment van toepassing acht: hoe realistisch zijn de voorstellen voor een kantoor met 50 medewerkers? Het nieuwsbericht van AFM rept immers van 'accountantsorganisaties', daarbij alle marktsegmenten onder een vlag scharend. En hoe verhoudt de AFM-aanbeveling ten aanzien van verbetering en versterking van besturings- en beheersingsmodel zich tot de constatering in het AFM-themaonderzoeksrapport SRA-kantoren dat het kwaliteitsborgings/beheersingssysteem een goede basis is waarmee de SRA-kantoren vorm en inhoud kunnen geven aan de wettelijke controle? De AFM heeft geconstateerd dat veel wettelijke controles hierdoor in opzet redelijk tot goed waren vormgegeven. Echter, de uitvoering van de controlewerkzaamheden heeft de AFM voor veel wettelijke controles als 'onvoldoende' aangemerkt.

Het SRA-bestuur, dat al eerder oeriep tot zorgvuldige communicatie over verschillende segmenten in de accountantsmarkt en het beroep, ziet het als plicht van de toezichthouder om mee te werken aan het herstel van het vertrouwen in het beroep. Daarbij hoort een zuivere discussie waarbij het maatschappelijke verkeer en ondernemers in staat worden gesteld om van alle facetten in de markt kennis te nemen.

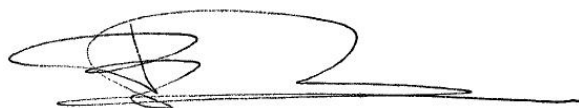
Onder invloed van allerlei maatschappelijke en digitale ontwikkelingen verandert het accountantsberoep; het is van belang om mee te bewegen met deze trends en daarop te anticiperen. In de jaren '20 van deze eeuw zullen de stakeholders in de financiële wereld andere verwachtingen, wensen en behoeften aan informatie of zekerheden van hun adviseur hebben dan nu. Hoe ziet het beroepsprofiel van de accountant er dan uit?

Om een nieuwe verwachtingskloof van de SRA-adviseur te voorkomen, pleit SRA voor gericht wetenschappelijk onderzoek onder alle stakeholders. SRA wil de toegevoegde waarde van de SRA-adviseur als 'financiële stavast' van de MKB-ondernemer meer benadrukken. Naast het geven van zekerheid door allerlei controlevormen, is het geven van advies rond het bedrijf en het persoonlijke leven van de ondernemer van essentieel belang in het MKB.

Het MKB is de motor van de Nederlandse economie en een belangrijke factor voor de schatkist. Nu risicobeheersing bij alle stakeholders op het financiële veld een steeds belangrijker rol gaat spelen, en de vraag naar zekerheid in de markt ook toeneemt, vindt SRA het van belang om de bestaande controlegrenzen te handhaven. Gezien de toenemende vraag om zekerheid in de markt, zou het vanuit strategisch langetermijndenken verstandig zijn om de controlegrenzen juist omlaag te brengen zodat meer ondernemers gecontroleerd kunnen worden en daarmee de zekerheden in de markt worden verhoogd. Daarnaast vindt SRA dat het MKB uitgangspunt moet zijn bij alle wet- en regelgeving rond 'ondernemen' (ministeries) én bij regelgeving en normstelling als het gaat om het accountantsberoep. Voor organisaties en bedrijven met een openbaar belang kan indien noodzakelijk geacht extra wet- en regelgeving worden geformuleerd.

Het SRA-bestuur kijkt uit naar een boeiende discussie en een open debat over de toekomst van de audit en van de betrokken (aankomende) professionals, met de beroepsorganisatie en andere belanghebbenden.

Hoogachtend,
namens het SRA-bestuur

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the end.

Paul C.J. Dinkgreve RA
voorzitter